

INFORMACE

o nehodovosti na pozemních komunikacích České republiky za I. pololetí 2005

Policie ČR za prvních 6 měsíců letošního roku šetřila celkem 96 286 nehod, při kterých bylo 465 osob usmrceno, 1 983 osob těžce zraněno a 12 964 osob zraněno lehce. Odhadnutá hmotná škoda policií na místě nehody je 4 703,62 mil. Kč. Porovnání hodnot základních ukazatelů se stejným obdobím roku 2004 je následující:

Pokles zaznamenáváme v kategorii:

- počet nehod o 214 osob, tj. o 0,2%
- počet usmrcených o 47 osob, tj. o 9,2%
- počet těžce zraněných o 147 osob, tj. o 6,9%
- počet lehce zraněných o 338 osob, tj. o 2,5%.

Nárůst zaznamenáváme pouze v kategorii:

- odhad hmotné škody o 16,98 mil. Kč, tj. o 0,4%.

Počet usmrcených osob za prvních šest měsíců roku 2005 je nejnižší od roku 1990. Nejvíce usmrcených bylo v roce 1994, kdy zahynulo 640 osob a tzn., že počet usmrcených v letošním roce je, oproti roku 1994, nižší o 175 osob. Vůbec poprvé v období posledních 16 let se „dostal“ počet usmrcených osob pod magickou hranici 500 osob.

Počet nehod za prvních šest měsíců letošního roku je v období od roku 1990 4. nejvyšší, když nejvíce nehod bylo v roce 1999 (105 350 nehod) a nejméně v roce 1991 (40 342 nehod).

Počet těžce zraněných osob byl v porovnání od roku 1990 2. nejnižší – po roce 1991 (1 956 těžce zraněných osob) a nejvíce těžce zraněných bylo v roce 1997 (2 964 osob).

Počet lehce zraněných osob v I. pololetí 2005 byl 8. nejvyšší a nejvíce lehce zraněných bylo v roce 2003 (13 809 osob) a naopak nejméně v roce 1991 – „jen“ 9 069 osob.

Pokles počtu nehod zaznamenáváme u 55% měsíčně sledovaných nehodových položek, nejvíce ubylo nehod v extravilánu (o 1 258 nehod), dále na silnicích I. třídy (o 766 nehod), méně bylo i pondělních nehod atd.

Naproti tomu největší absolutní nárůst (o 1 044 nehod) byl u nehod, které se staly v intravilánu, více nehod zavinili i řidiči osobních automobilů (o 235 nehod), řidiči nákladních automobilů zavinili o 228 nehod více atd.

Téměř u 51% měsíčně sledovaných nehodových položek zaznamenáváme pokles počtu usmrcených osob, u 16% zůstal počet usmrcených na stejné úrovni a u 1/3 registrujeme nárůst. Největší absolutní nárůst počtu usmrcených byl u nehod zaviněných chodcem (o 11 usmrcených osob), u nehod končících srážkou vozidla s pevnou překážkou je zvýšení o 8 osob, u nehod zaviněných řidičem motocyklu je zvýšení o 7 usmrcených osob atd.

Počty usmrcených poklesly v absolutní hodnotě nejvíce u nehod zaviněných řidiči motorových vozidel (o 59 osob), výrazně poklesly následky u nehod končících vzájemnou srážkou vozidel (o 59 osob), u nehod na suchém povrchu vozovky je pokles o 42 osob apod.

V následující tabulce je uvedeno porovnání počtu nehod a jejich následků za posledních 10 let. V průběhu posledních 10 let (resp. 1. pololetí) byl počet usmrcených pouze v I. pololetí 2005 „pod zatím magickou hranicí“ 500 usmrcených osob a v tomto desetiletém období je tak hodnota I. pololetí 2005 nejnižší. Počet nehod v tomto období je pátý nejvyšší, když nejvíce nehod bylo v roce 1999 (105 350 nehod) a naopak nejméně nehod bylo v roce 2001.

V průměru každé 2 minuty a 42 vteřin šetřila Policie České republiky nehodu na pozemních komunikacích. V průměru každých 9 hodin a 17 minut byla usmrcena osoba při nehodě na pozemních komunikacích ČR.

NEHODY A JEJICH NÁSLEDKY, porovnání 1. pololetí za posledních 10 let

1. Pololetí	POČET NEHOD	USMRCENO	TĚŽCE ZRANĚNO	LEHCE ZRANĚNO
1996	95 312	559	2 804	13 758
1997	93 202	616	2 964	13 671
1998	94 174	561	2 740	13 109
1999	105 350	537	2 693	12 690
2000	104 257	607	2 487	12 551
2001	85 521	516	2 483	12 723
2002	<u>87 517</u>	565	2 450	12 992
2003	93 097	604	2 382	13 809
2004	96 500	512	2 130	13 302
2005	96 286	465	1 983	12 964

Viníci nehod

V porovnání s 1. pololetím 2004 zavinili více nehod především řidiči motorových vozidel – řidiči osobních automobilů o 235 nehod, řidiči nákladních automobilů o 228 nehod, řidiči autobusů o 102 nehod, řidiči motocyklů o 71 nehod a více nehod zavinili i cyklisté - o 64 nehod. U ostatních hlavních viníků byl počet nehod nižší, než v I. pololetí 2004.

Nejvíce usmrcených si vyžádaly nehody zaviněné řidiči motorových vozidel – 411 osob (tj. o 59 osob méně, než v pololetí 2004), z toho na nehody zaviněné řidiči osobních automobilů připadá 302 usmrcených osob (o 57 osob méně), na nehody nákladních automobilů připadá 50 osob (tj. o 12 osob méně), na nehody motocyklů - 33 osob (tj. o 7 osob více) apod. Při nehodách zaviněných chodci bylo usmrceno 27 osob (tj. o 11 osob více) a při nehodách zaviněných cyklisty bylo usmrceno 20 osob (tj. o 4 osoby více) apod. V následující tabulce je přehled o počtech nehod a počtech usmrcených osob podle sledovaných viníků, včetně podílů na celkovém počtu.

VINÍCI NEHOD

Viník, zavinění nehody období leden až červen; 2005	Počet nehod	tj. %	Index rok 2004=100%	Počet usmrcených	tj. %	ROZDÍL USMRCENÝCH
ŘIDIČEM MOTOROVÉHO VOZIDLA	89 375	92,8	100,3	411	88,4	-59
ŘIDIČEM NEMOTOROVÉHO VOZIDLA	1 239	1,3	106,2	21	4,5	4
CHODCEM	830	0,9	86,4	27	5,8	11
JINÝM ÚČASTNÍKEM	123	0,1	113,9	0	0,0	0
ZÁVADOU KOMUNIKACE	296	0,3	74,4	0	0,0	0
TECHNICKOU ZÁVADOU VOZIDLA	613	0,6	98,9	1	0,2	1
LESNÍ, DOMÁCÍ ZVĚŘÍ	3 524	3,7	92,8	0	0,0	0
JINÉ ZAVINĚNÍ	286	0,3	81,3	5	1,1	-4

V I. pololetí 2005 byla nejčastějším druhem nehody vzájemná srážka jedoucích motorových vozidel – více jak polovina z celkového počtu nehod (53,6%), následují nehody končící srážkou se zaparkovaným vozidlem - 16,2% nehod, srážkou s pevnou překážkou skončilo 15,7%, naproti tomu srážkou s chodcem skončilo „jen“ 2,2% nehod, ale připadá na ně 22,4% (tj. o 3 procentní body více, než v roce 2004) z celkového počtu usmrcených osob; téměř ¼ těchto nehod ale navíc představují srážky s dětmi a ty si vyžádaly 7 obětí atd. Nejvíce usmrcených bylo při nehodách končících srážkou jedoucích motorových vozidel - 169 osob (o 59 osob méně – tj. o 25,9%, než v 1. pololetí 2004), ale i tak toto číslo představuje

více jak 36% z celkového počtu usmrčených osob. Následují nehody končící srážkou s pevnou překážkou – 133 usmrčených (o 8 osob více) – tj. bezmála 29% z celkového počtu. Při srážkách vozidel s chodci zahynulo 104 osob (o 5 osob více), tj. 22,4%, při haváriích zahynulo 36 osob atd. Největší riziko v sobě skrývají nehody končící srážkou s chodcem, neboť na 1 000 těchto nehod připadá téměř 49 usmrčených, u nehod končících srážkou s pevnou překážkou má uvedený ukazatel hodnotu necelých 9 usmrčených na 1 000 nehod, u vzájemných kolizí vozidel pak „jen“ 3,3 usmrčených na 1 000 nehod (průměr ČR má hodnotu 4,8) atd.

Nejvyšší průměrná škoda je u nehod s požárem vozidla – téměř 254 000 Kč a u nehod zaviněných řidiči vozidel TIR, kde průměrná škoda dosahuje téměř 226 000 Kč a vysoká je i průměrná škoda u nehod zaviněných na dálnicích – přes 126 000 Kč atd. Nejnižší průměrná škoda je pak u nehod končících srážkou s dítětem - 4 096 Kč.

Nepříznivý vývoj následků je i u nehod, kdy viník z místa nehody ujede, celkem se stalo již 8 290 těchto nehod (o 301 nehod méně), při nich bylo usmrceno 12 osob (o 1 osobu více) a dalších 452 osob bylo zraněno (o 71 osob méně) atd.

V následující tabulce uvádím nehody zaviněné řidiči nákladních automobilů v členění podle hmotnostních kategorií. Nejvíce nehod připadá na kategorii do 3,5t (N1). Nejvíce usmrčených pak na kategorii nad 10t, kde je také nejvyšší závažnost nehod – 4,5 usmrčených na 1 000 nehod a to je o jeden bod více, než je průměr u nákladních automobilů.

Porovnání vývoje v kategorii nákladních automobilů, dle jejich celkové hmotnosti.

hmotnostní kategorie I. pololetí 2005	Počet nehod	Počet usmrčených	Rozdíl nehod	Rozdíl usmrčených	Závažnost
do 3,5 tuny	5 766	19	47	-8	3,3
3,6 až 10 tun	3 576	8	305	-3	2,2
nad 10 tun	5 286	24	38	0	4,5

V tabulce uvádím členění nehod zaviněných řidiči osobních automobilů v závislosti na objemové třídě. Nejvíce nehod připadá na objemovou třídu 1,1 až 1,4 litry a dále na objemovou třídu 1,5 až 1,9 litrů. Tomu odpovídá i rozložení následků nehod.

Porovnání vývoje v kategorii osobních automobilů, členění dle objemu válců.

objemová třída I. pol.-2005	Počet nehod	Počet usmrčených	Rozdíl nehod	Rozdíl usmrčených	Závažnost nehod; usmrceno na 1000 nehod
do 1 l	22 96	16	-415	-3	7,0
1,1 až 1,4 l	27 605	133	-402	-13	4,8
1,5 až 1,9 l	22 707	95	1 074	-23	4,2
2 až 3 l	10 708	53	434	-20	4,9
nad 3 l	489	5	28	4	10,2

Počet usmrčených osob se zvýšil jen u nehod zaviněných řidiči osobních automobilů objemové třídy nad 3 litry, v ostatních objemových třídách nastal pokles počtu usmrčených osob. Největší nebezpečnost nehod je v objemové třídě nad 3 litry, kde na 1 000 nehod připadá 10,2 usmrčených osob a dále u nejnižší uvedené objemové třídy. Průměrná hodnota tohoto ukazatele u osobních automobilů v 1. pololetí 2005 je 4,75 usmrčených, tj. o 0,85 bodu příznivější hodnota, než v loňském pololetí.

Porovnání počtu nehod a jejich následků v závislosti na objemu válců motocyklů je v následující tabulce. Nejvíce nehod připadá na objemovou třídu 460 až 850 ccm a zde je také největší počet usmrčených osob.

Porovnání vývoje v kategorii motocyklů, členění dle objemu válců.

OBJEMOVÁ TŘÍDA	POČET NEHOD	POČET USMRČENÝCH	ROZDÍL NEHOD	ROZDÍL USMRČENÝCH	ZÁVAŽNOST NEHOD; USMRČENO NA 1000 NEHOD
do 150 ccm	89	5	20	3	56,2
160 - 450 ccm	155	1	6	-4	6,5
460 - 850 ccm	348	16	24	5	46,0
0,86 - 1,25 l	207	9	37	1	43,5
nad 1,26 litru	22	2	-3	2	90,9
nezjištěno	5	0	-11	0	0,0
Celkem	826	33	73	7	40,0

Počet nehod vzrostl prakticky u všech uvedených objemových tříd. Počet usmrčených osob byl nižší pouze v objemové třídě 160 až 450 ccm apod. Nejvyšší závažnost zaviněných nehod je u objemové třídy nad 1,26 litru. Průměrná hodnota závažnosti nehod se oproti loňskému 1. pololetí zvýšila o 5,5 bodu a je více jak osmkrát vyšší, než např. u osobních automobilů.

Hlavní příčiny nehod

V další tabulce jsou uvedeny hlavní příčiny nehod řidičů motorových vozidel v I.pololetí 2005. Nejčastější příčinou nehod je stále nesprávný způsob jízdy, na který připadá necelých 63% nehod řidičů motorových vozidel, dalších téměř 18% nehod zavinili řidiči motorových vozidel z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy, přes 17% jde na konto nedání přednosti v jízdě a 2,2% připadá na nesprávné předjíždění. Prvenství v počtu usmrčených osob stále patří nepřiměřené rychlosti jízdy - 202 osob, tj. téměř polovina z celkových následků nehod řidičů motorových vozidel.

HLAVNÍ PŘÍČINY NEHOD ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL

Hlavní příčina nehody období leden až červen; 2005	Počet nehod	tj. %	Počet usmrčených	tj. %	ROZDÍL USMRČENÝCH
NEPŘIMĚŘENÁ RYCHLOST	15 967	17,9	202	49,1	-4
NESPRÁVNÉ PŘEDJÍŽDĚNÍ	1 990	2,2	28	6,8	-1
NEDÁNÍ PŘEDNOSTI	15 480	17,3	49	11,9	-28
NESPRÁVNÝ ZPŮSOB JÍZDY	55 938	62,6	132	32,1	-26

Oproti stejnému období loňského roku zaznamenáváme méně nehod zaviněných nepřiměřenou rychlostí jízdy (pokles o 855 nehod). U zbývajících hlavních příčin registrujeme zvýšení, které je v absolutní hodnotě nejvyšší u nesprávného způsobu jízdy (o 888 nehod) a u nedání přednosti v jízdě (o 219 nehod) atd.

Počet usmrčených, v porovnání s loňským pololetím, byl u všech hlavních příčin nižší a sice u nedání přednosti v jízdě o 28 osob (o 36,4%), u nesprávného způsobu jízdy o 26 osob (tj. o 16,5%), u nepřiměřené rychlosti jízdy o 4 osoby (tj. o 8,9%) a u nesprávného předjíždění o 1 osobu.

V následující tabulce je uvedeno 10 nejčastějších příčin nehod řidičů motorových vozidel. Nejvíce nehod připadá na nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla a tato příčina se tak objevuje téměř u 18% nehod řidičů motorových vozidel, následuje nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem – téměř 16% z nehod řidičů, nesprávné otáčení nebo couvání – téměř 12% z nehod řidičů, nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky – přes 11% z nehod řidičů atd.

pořadí	DESET nejčtetnějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; období leden až červen; 2005	počet nehod
1.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	15 938
2.	nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem	14 223
3.	nesprávné otáčení nebo couvání	10 511
4.	nepřízpůsobení rychlosti stavu vozovky	10 238
5.	nezvládnutí řízení vozidla	5 376
6.	nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	5 130
7.	nepřízpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	3 000
8.	vjetí do protisměru	2 975
9.	vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu	2 741
10.	nedání přednosti při odbočování vlevo	2 184

V porovnání se stejným obdobím roku 2004 byl vyšší počet nehod zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu:

- nevěnování pozornosti řízení vozidla o 1 251 nehod
- nesprávné otáčení nebo couvání o 471 nehod
- nedání přednosti při odbočování vlevo o 152 nehod
- nedání přednosti při přejíždění z pruhu do pruhu o 97 nehod
- nedání přednosti při vjíždění na silnici o 95 nehod atd.

Naproti tomu byl nižší počet nehod zaviněných z důvodu:

- nepřízpůsobení rychlosti stavu vozovky o 661 nehod
- vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu o 163 nehod
- vjetí do protisměru o 137 nehod
- bezohledná, agresivní, neohledupná jízda o 94 nehod atd.

V následující tabulce je uvedeno 10 nejtragičtějších příčin nehod.

pořadí	DESET nejtragičtějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; období leden až červen; 2005	počet usmrčených osob
1.	nepřízpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	77
2.	nepřízpůsobení rychlosti stavu vozovky	63
3.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	50
4.	vjetí do protisměru	38
5.	nezvládnutí řízení vozidla	24
6.	kolize s protijedoucím vozidlem při předjíždění	23
7.	nepřízpůsobení rychlosti vlastnostem vozidla a nákladu	19
8.	překročení předepsané rychlosti stanovené pravidly	15
9.	nedání přednosti chodci na vyznačeném přechodu	11
10.	jiný druh nepřiměřené rychlosti	11

Nejtragičtější příčinou nehod řidičů motorových vozidel bylo nepřízpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky - při těchto nehodách zahynulo 77 lidí, dále následuje nepřízpůsobením rychlosti stavu vozovky (mokrá nebo jinak kluzká vozovka) - zahynulo 63 lidí, nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla - zahynulo 50 lidí, při nehodách zaviněných vjetím do protisměru zahynulo 38 lidí atd.

Počet usmrcených osob byl vyšší u nehod zaviněných z důvodu:

- nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky o 14 osob
- nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky o 14 osob
- kolize s protijedoucím vozidlem při předjíždění o 10 osob
- překročení předepsané rychlosti stanovené pravidly o 4 osoby
- bezohledná, agresivní, neohleduplná jízda o 4 osoby atd.

Počet usmrcených osob byl nižší u nehod zaviněných z důvodu:

- nepřizpůsobení rychlosti vlastnostem vozidla a nákladu o 13 osob
- nezvládnutí řízení vozidla o 10 osob
- nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !" o 10 osob
- nedání přednosti upravené dopravní značkou "STŮJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !" o 8 osob
- nepřizpůsobení rychlosti hustotě provozu o 9 osob atd.

Vývoj následků chodců při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci, přecházejícímu po vyznačeném přechodu je v následující tabulce. V 1. pololetí 2005 bylo usmrceno 11 chodců, těžce zraněno 85 chodců a dalších 297 bylo zraněno lehce. Následky těchto nehod jsou zatím v porovnání se stavem před úpravou vyšší a vyšší o více jak 60% je i počet těchto nehod.

leden až červen rok 2005	2000	2001	2002	2003	2004	2005
počet nehod	241	441	407	350	369	387
usmrceno osob	3	13	14	5	10	11
těžce zraněno	59	84	104	85	79	85
lehce zraněno	184	359	295	278	302	297
nezraněno	5	7	8	4	6	10

Místa nehod

V tabulce je uvedeno členění nehod podle místa, včetně porovnání se stejným obdobím minulého roku. Index -rok 2004=100%.

Místo nehody období leden až červen; 2005	Počet nehod	Počet usmrcených	Počet těžce zraněných	Počet lehce zraněných	Hmotná škoda v mil. Kč
V OBCI Index rok 2004=100%	71 013 101,5	178 92,2	1 058 94,8	7 850 98,2	2 890,40 100,5
MIMO OBEC Index rok 2004=100%	25 273 95,3	287 90,0	925 91,2	5 114 96,4	1 813,22 100,1
z toho DÁLNIČE Index rok 2004=100%	2 385 93,9	14 66,7	63 175,0	266 109,0	301,35 107,7

V obci je vyšší - počet nehod o 1 044 a odhad hmotných škod – o 15,3 mil. Kč; počet usmrcených je nižší o 15 osob, počet těžce zraněných je nižší o 58 osob a lehce zraněných o 146 osob.

Mimo obec je vyšší - pouze odhad hmotných škod - o 1,7 mil. Kč. Nižší je počet nehod o 1 258, počet usmrcených je nižší o 32 osob, počet těžce zraněných o 89 osob a počet lehce zraněných o 192 osob.

Na dálnici je vyšší - počet těžce zraněných osob – o 27 osob, počet lehce zraněných o 22 osob a odhad hmotných škod o 21,6 mil. Kč. Nižší je počet nehod o 154 a počet usmrcených o 7 osob.

Druh komunikace

V průběhu prvního pololetí 2005 se nejvíce nehod stalo na místních komunikacích a na vybraných komunikacích velkých měst. Více nehod zaznamenáváme především na místních komunikacích a na silnicích III. třídy (o 1,7%, resp. o 1,5%) atd. V následující tabulce je uvedeno porovnání (se stejným obdobím předchozího roku) počtu nehod a počtu usmrcených osob v členění podle druhu komunikace.

druh komunikace období leden až červen; 2005	Počet nehod	ROZDÍL NEHOD	Počet usmrcených	ROZDÍL USMRCENÝCH
Dálnice	2 385	-154	14	-7
Silnice I.třídy	16 308	-766	174	-18
Silnice II.třídy	13 819	19	100	-16
Silnice III.třídy	10 528	154	80	2
Komunikace sledovaná	17 818	-53	49	-5
Komunikace místní	25 197	429	38	-4
Účelová komunikace	10 231	157	10	1

Nejvíce usmrcených bylo na silnicích I., II. a III. třídy. Oproti srovnatelnému období loňského roku byl počet usmrcených vyšší jen na silnicích III. třídy (o 2,6%) a na účelových komunikacích; největší relativní snížení zaznamenáváme na dálnicích (o 33,3%).

Z porovnání závažnosti nehod, vyjádřené počtem usmrcených připadajících na 1000 nehod vyplývá, že nejhorší hodnota tohoto ukazatele je na silnicích I. třídy, kde na 1000 nehod připadá 10,7 usmrcených, na silnicích III. třídy – 7,6 usmrcených, na silnicích II. třídy má tento ukazatel hodnotu – 7,2 usmrcených atd. (průměr ČR je 4,8 usmrcených na 1 000 nehod).

Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu

Pod vlivem alkoholu bylo zaviněno celkem 3 819 nehod (tj. 4,2% z celkového počtu), při kterých bylo 20 osob usmrceno a 1 593 zraněno. Oproti loňskému období je počet nehod nižší o 26 (tj. o 0,7%), počet usmrcených je nižší o 5 osob (tj. o 20%) a počet zraněných je rovněž nižší a to o 74 osob (tj. o 4,7%).

Řidiči osobních automobilů zavinili 3 142 těchto nehod (- 32 nehod), cyklisté – 231 nehod (+ 40 nehod), řidiči nákladních automobilů – 245 nehod (+ 12 nehod), chodci – 82 nehod (-35 nehod), řidiči motocyklů – 56 nehod (+ 4 nehody), řidiči malých motocyklů – 33 nehod atd. Přitom nejvyšší podíl těchto nehod byl u cyklistů a u řidičů malých motocyklů - 19,7%, resp. 17,2% atd.

V noční době se stalo 1 915 těchto nehod, tj. 9,9% z celkového počtu nočních nehod; v denní části dne se stalo 1 904 těchto nehod, tj. „jen“ 2,5% z celkového počtu denních nehod.

Nehody v krajích

Podíl jednotlivých krajů na nehodovosti v ČR a porovnání s loňským obdobím je v následující tabulce. Nejvíce nehod – 15 953, bylo policií zaregistrováno na území hl.m. Prahy a nejméně pak na území Jihočeského kraje – 6 914 nehod.

PODÍL KRAJŮ NA NEHODOVOSTI

K r a j období leden až červen; 2005	Počet nehod	Index	Počet usmrcených	Index	Rozdíl usmrcených
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	15 953	100,7	35	125,0	7
STŘEDOČESKÝ	12 812	100,4	85	98,8	-1
JIHOČESKÝ	6 914	93,8	52	113,0	6
ZÁPADOČESKÝ	8 842	97,3	39	88,6	-5
SEVEROČESKÝ	10 701	101,7	46	69,7	-20
VÝCHODOČESKÝ	10 483	99,3	51	73,9	-18
JIHOMORAVSKÝ	15 175	98,9	97	110,2	9
SEVEROMORAVSKÝ	15 406	102,7	60	70,6	-25

Ve čtyřech krajích zaznamenáváme pokles počtu nehod (na území Jihočeského, Západočeského, Východočeského a Jihomoravského kraje) a největší absolutní pokles počtu nehod byl na území Jihočeského kraje (o 458 nehod). Počet usmrcených byl vyšší na území 3 krajů (hl.m. Prahy, Jihočeského a Jihomoravského kraje). Největší absolutní pokles byl na území Severomoravského a Severočeského kraje – o 25, resp. o 20 osob.

Z porovnání závažnosti nehod, vyjádřené počtem usmrcených osob připadajících na 1000 nehod vyplývá, že nejhorší hodnota tohoto ukazatele je na území Jihočeského a Středočeského kraje, kde na 1000 nehod připadá 7,5, resp. 6,6 usmrcených osob. Na území Jihomoravského kraje má tento ukazatel hodnotu – 6,4, na území Východočeského kraje – 4,9 atd. V tomto směru nejpříznivější situace je na území hl.m. Prahy, kde na 1000 nehod připadá jen 2,2 usmrcených osob.

Časové údaje o nehodách

Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že na pátky připadá stále nejvyšší počet nehod, v pořadí četnosti následují pondělky, středy atd. Oproti roku 2004 bylo více pouze čtvrtečních, pátečních a sobotních nehod a největší relativní zvýšení registrujeme u sobotních a čtvrtečních nehod – o 5,1%, resp. o 2,0%).

Den v týdnu období leden až červen; 2005	Počet nehod	ROZDÍL NEHOD	Počet usmrcených	ROZDÍL USMRCENÝCH
Pondělí	15 719	-374	66	-15
Úterý	14 144	-204	49	-12
Středa	15 503	-303	53	-15
Čtvrtek	15 288	293	62	2
Pátek	16 389	55	87	7
Sobota	10 916	531	79	-19
Neděle	8 327	-212	69	5

Nejvíce usmrcených připadá na páteční a sobotní nehody, kdy bylo usmrceno 87, resp. 79 osob. Počet usmrcených osob byl vyšší u čtvrtečních, pátečních a nedělních nehod a největší relativní zvýšení registrujeme u pátečních a nedělních nehod (o 8,8%, resp. o 7,8%).

Nejvyšší závažnost nehod (tj. počet usmrcených osob připadajících na 1 000 nehod) zaznamenáváme u nedělních nehod, kde tento ukazatel má hodnotu 8,3 (tj. o 0,8 bodu více, než v předchozím roce) a vysokou hodnotu tohoto ukazatele zaznamenáváme i u sobotních nehod – 7,2 usmrcených na 1 000 nehod (tj. o 2,2 bodu méně). Nejnižší hodnota připadá na středěční nehody – 3,4 usmrcené osoby na 1 000 nehod.

V měsíci lednu bylo polici nahlášeno 16 887 nehod (o 4 nehody více, než v roce 2004), v únoru 16 368 nehod (o 749 nehod více), v březnu 15 516 nehod (o 52 nehod méně), v dubnu 14 157 nehod (o 1 089 nehod méně), v květnu 16 783 nehod (o 389 nehod více) a v červnu 16 575 nehod (o 215 nehod méně).

Nejvíce usmrcených bylo zatím při červnových a květnových nehodách, kdy zahynulo 118, resp. 87 osob. Při lednových nehodách zahynulo 79 osob, při březnových zahynulo 65 osob, při dubnových zahynulo 66 osob a při únorových 50 osob. Pouze v lednu byl počet usmrcených vyšší - o 18 osob, než v roce 2004. Počty usmrcených osob v ostatních měsících jsou nižší, než ve stejných měsících loňského roku. Největší rozdíl byl v dubnu (kdy zahynulo o 27 osob méně) a v březnu (kdy zahynulo o 20 osob méně). **Počet usmrcených osob v únoru, v březnu a v dubnu letošního roku je nejnižší od roku 1990.**

Nejhorším dnem hodnoceného období byla středa 16. února, kdy Policie ČR šetřila 1 104 nehod, druhým nejhorším dnem bylo úterý 22. února s 1 052 nehodami a třetím nejhorším dnem bylo pondělí 31. ledna s 887 nehodami. Nejhorším červnovým dnem byl čtvrtek 30., kdy Policie ČR šetřila 859 nehod. V průměru na jeden den hodnoceného období připadalo 532 nehod. V průměru každé 2 minuty a 42 vteřin šetřila Policie České republiky nehodu na pozemních komunikacích.

Nejtragičtějším dnem hodnoceného období byl pátek 21. ledna a sobota 19. března, kdy při nehodách zahynulo shodně 8 lidí. Dalšími tragickými dny, kdy zahynulo 7 lidí je:

pátek	8. dubna
sobota	21. května
středa	15. června
pátek	17. června
sobota	18. června
čtvrtek	23. června.

V průměru na jeden den hodnoceného období připadá 2,57 usmrcené osoby (v roce 2004 měl tento ukazatel hodnotu 2,81 usmrcených). V tomto období bylo 16 dnů, kdy si nehody nevyžádaly lidskou oběť. V průměru každých 9 hodin a 17 minut byla usmrcena osoba při nehodě na pozemních komunikacích ČR.

Nejvyšší závažnost nehod (tj. počet usmrcených osob připadajících na 1 000 nehod) zaznamenáváme u červnových nehod, kde tento ukazatel má hodnotu 7,1 usmrcených a vysokou hodnotu tohoto ukazatele zaznamenáváme i u květnových nehod – 5,2 usmrcených na 1 000 nehod. Nejnižší hodnota tohoto ukazatele připadá na únorové a březnové nehody – 3,1, resp. 4,2 usmrcené osoby. Průměrná hodnota tohoto ukazatele v České republice v 1. pololetí 2005 představuje 4,83 usmrcených osob připadajících na 1000 nehod, tj. o 0,48 bodu nižší hodnota, než v 1. pololetí 2004.

V přiloženém grafu „Porovnání vývoje počtu usmrcených osob oproti mezním hodnotám“ je znázorněn aktuální počet usmrcených osob v jednotlivých měsících letošního roku ve vztahu k minimálním a maximálním hodnotám v období 1990 až 2004. Z grafu mimo jiné vyplývá, že únorový, březnový a dubnový počet usmrcených osob se pohyboval pod hranicí minimálních hodnot vymezeného období (o 1,6% až 13,95%). Lednový počet se od minimální hranice „vzdálil téměř o 32%“, květnový počet se vzdálil téměř o 31% a červnový téměř o 47%. Počet nehod se zatím „pohybuje v horní třetině“ definované minimální a maximální hranicí počtu nehod za posledních 15 let.

Souhrnné následky podle jednotlivých kategorií

Z celkového počtu 465 lidí, kteří přišli o život při nehodách v silničním provozu v 1.pololetí 2005 bylo :

- 166** řidičů osobních automobilů
- 110** chodců
- 82** spolujezdců v osobním automobilu
- 37** řidičů motocyklů
- 36** cyklistů
- 13** řidičů nákladních automobilů
- 8** spolujezdců v nákladních automobilech
- 5** spolujezdců na motocyklu
- 4** řidiči mopedů
- 3** řidiči malého motocyklu
- 1** řidič traktoru.

Z celkového počtu osob usmrčených při nehodách v silničním provozu bylo **22 dětí, tj. o 14 usmrčených dětí více**, než v 1. pololetí 2004. Z tohoto počtu bylo 6 dětí-chodců (stejně jako loni), 2 děti (dívky)-cyklisté (o dvě děti více) a 14 dětských spolujezdců (o 12 usmrčených dětí více), z toho bylo 13 dětí v osobních automobilech a 1 dítě jako spolujezdec na motocyklu.

V porovnání s 1. pololetím roku 2004 jsme zaznamenali pokles počtu usmrčených osob v kategorii :

- řidič osobního automobilu o 37 osob
- spolujezdec v osobním automobilu o 20 osob
- řidič nákladního automobilu o 9 osob atd.

Více usmrčených bylo v kategorii:

- chodec o 11 osob
- řidič motocyklu o 7 osob
- řidič mopedu o 3 osoby
- spolujezdec v nákladním automobilu o 3 osoby
- spolujezdec na motocyklu o 2 osoby atd.

V porovnání s obdobím leden až červen 2004 zaznamenáváme nárůst počtu usmrčených u následujících kategorií viníků nehod:

- *u nehod zaviněných chodci* (o 11 osob, z toho o 7 osob u nehod zaviněných dětmi-chodci)
- *u nehod zaviněných řidiči motocyklů* (o 7 osob)
- *u nehod zaviněných cyklisty* (o 4 osoby)
- *u nehod zaviněných řidiči vozidel MHD* (o 3 osoby)
- *u nehod zaviněných řidiči malých motocyklů* (o 3 osoby) atd.

Nárůst počtu usmrcených se projevil především :

- ❖ u nehod končících srážkou s pevnou překážkou (o 8 osob)
- ❖ u nehod, které se staly v pátek (o 7 osob)
- ❖ u nehod, které se staly v neděli (o 5 osob)
- ❖ u nehod, které se staly na náledí – neošetřeném (o 5 osob)
- ❖ u nehod, které skončily srážkou s chodcem (o 5 osob)
- ❖ u nehod končících požárem vozidla (o 5 osob)
- ❖ u nehod, které se staly na náledí - ošetřeném (o 4 osoby)
- ❖ u nehod v noční době, za snížené viditelnosti (o 3 osoby)
- ❖ u nehod, které se staly na silnicích III. třídy (o 2 osoby)
- ❖ u nehod, které se staly ve čtvrtek (o 2 osoby) atd.

Závěr

Vývoj následků nehod na pozemních komunikacích v 1. pololetí roku 2005 pokračoval v příznivých intencích započatých ve druhé polovině roku 2003. Přitom samotný počet usmrcených osob byl příznivý, vždyť počet usmrcených osob byl nejnižší od roku 1990 a počet těžce zraněných byl druhý nejnižší. Pravidelnější pokles počtu usmrcených osob byl „nastartován“ prakticky v září roku 2003, kdy v důsledku zintenzivnění činnosti Policie ČR (velký počet dopravně bezpečnostních akcí apod.) a zapojení sdělovacích prostředků se podařilo zvrátit dosud nepříznivý vývoj počtu usmrcených osob. Z porovnání I. pololetí 2005 s průměrem let 2000 až 2002 vyplývá, že počty usmrcených osob v letošním pololetí jsou o více jak 17% nižší, než průměr za uvedené roky.

Naproti tomu jako nepříznivý musíme označit vývoj následků chodců (především chodců starších 55 let, kde je zvýšení dokonce o 13 osob), cyklistů (zvýšení u kategorie 55 až 64 let – o 5 osob) a motocyklistů (zvýšení především u věkové skupiny 15 až 34 let a to o 9 osob), kde zaznamenáváme zvýšení počtu usmrcených osob.

Zvláště nepříznivý je pak vývoj následků nehod pro děti, zejména pak pro děti jako spolujezdce v osobních automobilech. Ve věkové kategorii do 6 let zahynulo 6 dětí (všichni jako spolujezdci v osobních automobilech), ve věkové kategorii 10 až 14 let zahynulo 13 dětí (7 jako spolujezdci, 5 jako chodci a 1 cyklista) atd.

V Praze dne 12. července 2005

Zpracoval : **plk.ing. Josef Tesařík a mjr. Petr Sobotka**, telefon: 974 834 384
Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR